

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:	10 kor. — fill.	Egy évre . . .	10 kor. — fill.
Egy évre . . .	2 . . .	Fel évre . . .	5 . . .
Fel évre . . .	1 . . .	Negyed évre . . .	4 . . .
Negyed évre . . .	50 . . .	Egy óra . . .	1 . . .
Egy óra . . .	1 . . .	Egyes szám ára	4 fillér.

Felolós szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
Hat hasábos peit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelentő hirdetések jutányosab. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

TÁVIRATOK.

A képviselőház ülése.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Budapest, márc. 19.

A mai képviselőház ülése előtt híre járt, hogy a klerikális ifjuság tüntetést készül rendezni a képviselőház ellen. A rendőrség erre a hirre egészen ellepte a Sándor utcát és a képviselőház előtti teret, azonban 11 óráig mikor az ülés megnyílt, még semminemű tüntetés elő nem fordult. Az ülés elején meglepetést kellett, hogy a napirend előtt, se interpelláció alakjában nem lesz szó a kereszti kitzése ügyében. Az ülésen a kormányelnök indítványát — a kvota bizottság kiküldésére vonatkozólag — tárgyalták.

T h a l y Kálmán a függetlenségi párt nevében ellenzi az indítvány elfogadását. **U g r o n** alkotmány ellenesnek mondja az indítványt. Ausztriában a többséget a piacon arverésen vásárolják. (Tetszés.)

S z é l l Kálmán miniszterelnök elítéli az osztrák belügy bolygatását. Majd **P i c h l e r** után **P o l ó n y i** kel ki szenvedélyesen az osztrákok szidalmait ellen. Sajnos — ugymond — hogy kormányunk nem utasítja vissza.

S z é l l Kálmán: Az sajnós, hogy Ausztriában nem akadnak visszautasítók. (Taps szélsőbalon.) De mi nem avatkozhatunk bele.

Majd **S z é l l** Kálmán miniszterelnök indítványát megszavazták. Mire az ülés véget ért.

Forradalmi állapotok Oroszországban

A „Debreczen” eredeti távirata.

Budapest, márczius 19.

Moszkvában, mint egy berlini lapnak jelentik, nemcsak a diákok, hanem a munkások is zavarognak. A legutóbbi utcai zavargásban a munkások és a diákok egymást támogatták. A zavargók az utcán torlaszokat építettek és igen sok ablakot beverték, így a többi közt **S z e r g i u s z** nagyherceg palotájának ablakait is. A nagyherceg öt napig nem mozdulhatott ki palotájából. A zavargók fölfordították a lovasutú kocsikat s csak nagy katonai erővel sikerült a rendet helyreállítani.

Lelkészbeiktatás.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Budapest, márcz. 19.

Kiss József református lelkészt ma iktatták be hivatalába. A beiktatást, a melyen jelen volt **Gyurátz Ferencz** püspök, **Sült József** katolikus hitközségi elnök, **Hegedüs Loránt** országgyűlési képviselő és **M é s z á r o s** polgármester, és **S z e k e r e s** Mihály esperes végezte.

Az új lelkész hatalmas egyházi beszédet tartott, amelynek különösen a felekezeti békéről mondott része tett mély hatást. Az üdvözlések során **Saáry Lajos** főgondnok a református egyház, **Gyurdiz** püspök az ágostai evangélikus egyház nevében üdvözölték az új lelkészt, aki mindenik küldöttségnek nagy tetszéssel válaszolt.

A német császár elleni merénylet.

A „Debreczen” eredeti távirata.

Budapest, márc. 19.

Berlinből sürgönyzik: A császári kastélyban ma megjelent a bűnügyi vizsgálóbíró és kihallgatta a császárt a brémai merénylet ügyében.

Halálra ítélt tiszteres rablógyilkos.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Budapest, márczius 19.

Mitrovicáról táviratozzák: Több napig tartott végtárgyalás után a mitrovicai törvényszék egy **Marics Rajó** nevű szerb parasztot kötél általi halálra ítélt, mert a tanúk vallomásaiból megállapították, hogy **Zimonyban** öttagu és **Decsa** községben ugyancsak egy öttagu családot lemészárolt.

Tözsde.

Budapest, márcz. 19.

Déli zárlat:

Buza	1901. Áprilisra	7.65	7.66
	1901. Októberre	7.68	7.69
Rozs	1901. Áprilisra	7.59	7.60
Zab	1901. Áprilisra	6.68	6.70
Tengeri	1901. Májusra	5.24	5.25

Ultramontánizmus a m. kir. Egyetemen.

Debrecen, márc. 19.

Ma táviratunk szomorú jelene-tektről tudósít a budapesti m. kir. egyetemről. Mintha feltámadt volna a durva hajdan vallási fanatizmusa, amely szeretni nem, hanem csak gyűlölni tudott; amely maglyákat gyújtott fel, hogy annak füstjébe fojtja a felvilágosodást, a lelkiismereti szabadságot; mintha a 19-ik századdal bevégeződött volna a nemes eszmék harca s a 20-ik azért nyílt volna meg, hogy a vallási elfogultság vissza fejlessze az emberiséget az elmúlt sötét századokba.

És ennek a pokoli igyekezetnek éppen a magyar tudomány-egyetem harctere és éppen erre azt a jelvényt használják fel, amelyen az emberiség boldogítását magában hordó nagy szívet megfeszítették.

Szentséges Megváltó! . . . hova téved az ifjuság, a melyben minden a jóért, szépért, nemesért hevülést feltételezünk; amelynek ott a tudomány világát kiárasztó vezér-intézetben, az emberiség előbbvitelért kellene küzdenie az előkészület komoly fáradaimaival s az életbe kijöve vezetni majd sokakat ahhoz a Magasztoshoz, a ki a boldogító eszmékért vért, életet fel tudott áldozni azzal a szent szeretettel, amely még az önboldogságát magában hordó ügyről is, a hamis próféták, a bitor hatalom csábítására megfelelőkéző legnagyobb barátjára is keresztalált kiáltó népért is így könyörgött: »Bocsáss meg nekik, mert nem tudják mit cselekesznek!»

Hát igen, a m. kir. egyetem ifjusága a kereszt bajnokává szegődött, nem azért, mintha a szent eszmékért meg is tudna halni azon, hanem csupa tüntetésből. Mert nem tulajdoníthatjuk azokat a kvalifikálhatlan jeleneteket egyébként, mint okadatolhatlan tüntetéseknek, a miknek horderejével nem tud számot vetni az az ifjuság, amely a kereszt jelvényében nem azt az egyetemes szeretet bajnokát tiszteli s nem a nemes eszmék bukását siratja, hanem vallásosságot akar fitogtatni, amikor szomorú tényéből nem ez, hanem csak az adáz felekezeti gyűlölség hűra feje rémeszt. És ha önmagától lépett arra a térre az egyetem kereszt-

párti ifjusága, hogy dulakodással erőszakolt ki az egyetem falán helyet a keresztnek: bizony, hogy józan megtontolására s a m. kir. Egyetem országos voltának megítélésében helyes jog felfogására komoly súlyt fektessünk: saját ténye mond ellene; mert az az erőszakosság nem megfísztelése a keresztnek vagyis aki azon elvérzett, hanem oly tévedés, melynek utvesztőjében az az ifjuság elmenne oda, hogy maga kiáltan „Feszítsd meg” — ma is az emberiség szent közügyének isteni bajnokát!

Ha pedig bujlogatók által hagyta magát arra a térre hajtani, mivel azok csak ultramontánok lehetnek, a kik a közhaza gyermekei közt felzavart viszonyokból vágyakoznak bitor hatalom javára erősséget nyerni: sokszorosán elítélendő ama tény, mert azt mondja, hogy hazánk ifjusága egy tekintélyes részének, mely pedig jövőben vezérszerepre van hivatva — nincs önállósága, nem vezethet, hanem vezetésre kárhóztatja önmagát.

Hisszük, hogy a kormány nem fogja felejtetni, hogy a bpesti m. kir. Egyetem kinőtt a felekezeti korlátolt mivoltából — Magyarország legnagyobb köztudomány intézetévé s mint ilyen, nem lehet közbékét háborító felekezeti tüntetéseknek helye, annyival inkább, ha azok a korszellemmel és a lelkiismeret szabadsággal ellentétes ultramontánizmussal látszanak lenni, vagy voltaképpen vannak is összeköttetésben s erélyesen megfékezi vagy éppen ki is irtja onnan azt az elemet, amely a felvilágosodott józan világ előtt Magyarországot rég letűnt századok ső-

tétébe akarná visszalökni s Krisztus magasztos céljával ellentétben inkább akar vakon hinni, mint szeretni.

Budapest, márc. 19.

Bomlás a kormányban.

Budapestről beavatott helyről arról értesítenek, hogy a Széll kormányban közelebről változás áll be. E szerint Lukács László pénzügyminiszter távozik s helyét Széll Kálmán foglalja el, a kinek — nem politikai okokból — szüksége van két miniszteri tárczára; Széll Kálmán helyett pedig Horánszky Nándor lesz a belügyminiszter, a kinek a szava, véleménye a belügyminiszteriumban ugyis már hónapok óta döntő. Kijelenthetjük, hogy ezek a változások nem a választások előtt, csak a választások után fognak beállani. Az új választásokat még Széll Kálmán fogja vezetni.

A debreceni vöröspántlikások.

(Emlékiratok a szabadságharcból.)

Széll János honvédhadnagy emlékiratai.

Közlő: Dr. Széll Kálmán.

A hon iránt melegen érző tanuló ifjuság áthatva a szabadság szellemétől nem maradt hátra a reformok, meg pedig hasznára üdvösek létrehozásában, azt tevék, a mi talán nem történt soha hazánk egy iskolájában sem, mert alkotánk magunknak rendszert, jobbat az eddiginél, üdvösebbet a régi vellelés által megavultnál; feltartánk Mars paizsát s felvettük Minerva kardját a hazaért, felajánlánk életünket vérünket a szabadságért.

Ugyanis Március 22-én d. e. 10 órákor Révész Bálint hatás teljes beszéde annyira felkelté a szabadság szellemét, hogy az szinte a végtelékig ragadta az ifjuságot.

Ennek következtében az összes tanulóifjuság d. u. 2 órákor összegyűlt petíciókat

kán megint egy történelmi nevezetességű ház. Megdobban aszivünk, mikor a kapuja falába illesztett márvány tábláról olvassuk:

A
A MAGYAR ORSZÁGGYÜLES
FÖRENDIHÁZA
1849-ben
E HÁZ EMELETI DISZTERMÉBEN
TARTOTTA ÜLÉSEIT.

Első emeleti oszlopos nagytermében vezette hazaszeretét vértanusággal megpecsételt br. Perényi Zsigmond ama főrendek tanácskozásait, akik a szabadságharész ügye mellett mindvégig hiven kitarítottak. — Ugyan e teremben kezdette ünnepléses üléssel működését tíz évvel ezelőtt a debreceni kir. ítélőtábla, melynek fogadtatása őszintén meleg, öröndetes volt, nem úgy mint 1725-ben a Váradról ide rendelt kerületi tábláé.

1640 körül ns. Bornemissza János, két ízben is főbíró s Debrecennek követe II. Rákóczi György és Báthori Zsófia lakodalman, volt e teleknek a tulajdonosa. 1650-ben örökösödés útján ifj. Bornemissza János s ennek nőtestvérei Kozma Fe-

készítendő a 4 órákor beállandó rendkívüli superintendenciális gyűléshez, melyek meg is állapították a következő 8 pontban:

1. Hogy az eddig szokásban volt cenzurák examenek töröltessenek el s helyükbe évenként kétszer tartandó rigorosum állitassék fizetés nélkül.

2. Felsőbb tisztviselőinket mi választassuk magunknak, mint a Seniort és a Contrát.

3. Az esküdtzsek töröltessenek el általában.

4. Polgárkatonák lehessünk a nemzeti őrseregben.

5. Az olvasó egyletbe mindenkinek befolyása legyen fizetés nélkül, s azt a Collegium segítse.

6. Minden professzor a maga studiumát nyomassa ki.

7. A Révész Bálint beszéde nyomassék ki s osztassék szét.

8. Mind az al- mind a felső iskolai törvényeszekek nyiltak legyenek s a tanulószag képviseltessék.

E kérelmek be is nyújtattak a gyűléshez, miket az, az országgyűlési, általuk készített petíciók után tárgyalás alá vevén az egész tanuló ifjuság jelenlétében, annak tompa zugása között, nyilt ajtóknál nemi módosításokkal mind egy pontig megadattak s a legnagyobb éljenzések között estü 9 órákor kihirdetettek. Ezzel a gyűlés örömdáskok s a püspök — ki részükre legtöbbet tett — éljenzése közt eloszlott!

Ezekután többszöri conferenciák tartattak, a katonáskodás, egyenruha s zászló csináltatásra való aláírasi iv ügyében, mely utolsónak a kivételével mi csakhamar meglett a többiek több napokig ismételt gyűlésekre, heves vitákra, véleményekre, indítványokra adtak alkalmat, melyek folytan a gyűlésről rendes jegyzőkönyv vezetettvén határozattá vált, hogy mindenkinek akinek kedve van a tanuló ifjuságból alakítandó zászlóaljba beléphet.

Az egyenruha leend fekete Zrínyi dolmány, fekete nadrággal, nemkülönbön fekete gránátiros esakó; ezekből csak a esakó hiányozván, annak kiállitasa kevés időbe került. Ezután tiszték választására gyűltünk össze,

Tollrajzok a régi Debrecenről.

Papírra vetette: Zoltai Lajos.

(Folytatás.)

Nemzeti multunk egyik ragyogó napjának emléke támad fel lelkünkben, ahogy az Andaházi Szilágyi nevelő intézet házához érünk. Vert vasból készült erkélyén Kossuth Lajos szónokolt 1849 jan. tengernyi sokaság előtt, bizalmat, reményt gyujtva a esüggedő szívekbe, a haza és szabadság védelmére fegyverre szólítva minden épkaru magyart. 1663-1680 között ez a ház Balla Lukácsé, azután az özvegyéé. Balláné, Bolyák István és György 1693-ban eladták Náduvvari Szabó Jánosnak. 1762-ben ifj. Királyszági Pál eme ősi házban birt részét boltbeli és pincébeli jussával együtt 1000 vonás frton anyával testvér nénjétül Náduvvari N. asszonytól származott hugának nemes Jenői Erzsébetnek, Tordán lakó nemes Szilágyi Bálint ur hitestársának engedte át. Ezeknek a fia volt az az Andaházi Szilágyi Mihály, utolsó férfi sarja ősi családjának, ki ebben a házban a nevet viselő s a collegiumhoz tartozó nevelő intézet alapította 1845-ben. A szomszédban Piac Széchenyi u. sar-

renezné és Görög Istvánné birtokolják. A magtalanul elhalt Görögné része Kozma Ferenc eskütt bíróra a szinten korán elhalt ifj. Bornemissza János arvjára szállott, a kinek mostoha apja Belényesi Ferenc biharmegyei alispán a ház egy részét még 1662 előtt Kósa Miklósnak és Balás házi Dorottyanak adta el, de ez ugylátszik, később visszabocsátotta a megvásárolt részeket. Mert 1680-ban az egész a Kozma családé.

Kozma János és Erzsébet, tiszteletes Kölygyesi Balás felesége 1825 frton s egy nadrágnak való angliai posztón eladták Ötvös alias Szegedi Sámuelnek, a kitől 1692-ben nagyeceni Borbély Gy. vette meg 700 magyar frton. 1693-ban boltjaival együtt ő is eladta 1000 frton Bathori Szabó Andrásnak s feleségének. Ezek 1700-ban megkínáltak vele a várost, meg is alkudtak 1250 frtban, „de észre vévén magukat, revocallák, hogy nem adgyák, mert nehéz a bontakozás, hanem ha ketten meghalnak, a városra szállyon azon ház, szabad akarattában legyen az akkori nemes tanácsnak, ha az atyafiáknak ad valamit érette.”

1716-ban ezen egyezségnél fogva csakugyan a város lett a ház ura; a város pedig elébb 1720-ban 600 frtért a boltokat,

mint rendszeresen az V-ik teremben, kapitány lett a senior, főhadnagy a Contra, hadnagyok az esküdtekből, altisztek minden osztályból a megfelelő számmal, hanem a gyakorlatok a közbejött Husvét ünnepek miatt csak azutánra halasztattak.

Március 25-én Szombaton már a két nemzeti lobogó készen volt, kitűzendő a két porta fölébe. Mi aznap is éppen gyűlése lévén az ifjuságnak, ki is tüzetett volna, ha tiszteletes Péczeli József ur nem kér fel bennünket, hogy azt vasárnapra, 26-ára halasztván, az az általa tartandó beszéd által még ünnepélyesebbé, népesebbé tétessék.

Másnapra 4 órára halasztott tehát, s az ünnepély maskép lett szervezve, mi a ezél nagyszerűségének s az ünnepély fényének tökéletesen megfelelt volna, ha a kedvezőtlen idő nem gátolja.

A kitűzött idő elkövetkezvén. Péczeli beizent az V-ik teremben összegyűlt s az örömtől tomboló ifjuságnak, hogy kint a szabad ég alatt az alkalmatlan idő miatt beszélni nem fog, hanem ha akarnak gyűlenek az oratoriumba.

Mi pedig kinyilatkoztattuk, hogy így a ezél elérve nincs, s későbbek leszünk őt nélkül zni, ha nem akarja a kitűzött helyen tartani beszédjét. Az összhangzó egyetértés és szilárd akarat végre is megtörve, az öröm szinte kitörő lelkesedéssé vált.

Ekkor a már elékezett zenekar kíséretében lejtünk az iskola udvarára, hol 2 zászlóaljra oszolva a két portán kimentünk a Collegium és a Nagytemplom közti térre, hol már Péceli a számára készített emelvényen ülve várt, környezve a püspök, a tanári kar s a városi tanács által. A megszámlálhatatlan néptömeg utat nyitva, a 2 zászlóalj az emelvényt körülfogta s megkezdődött az ünnepély. Felhangzott a hatalmas karének:

Adja Isten, hogy a magyart
A felvilág uralja
Vérrel szerzett szabadsága
Soha kárát ne vallja
Adja Isten alkotmányá
Mindörökké állhasson
Diszlésének semmi erő
Idő s vész ne árthasson.

majd az egész házat is összesen 1200 frtert Báthori Szabó Andrásné Meszáros Annának illetőleg az ő successorinak u. m. Kőrösi Borbély Pálnak és Jánosnak zálogba vetette. Ezek, valamint utódaik: Borbély Jánosné Comaromi Judit, később Sasi Istvánné, ifj. Sasi István és Erzsébet, Borbély János fia Mihály és veje Simonffy Imre (Simonffy Imre polgármester ur dédapja) és még Kőrösi Szabó Pál ugyanezen házas teleknek egyes részeit ezután adtak vettek egymás között. 1747-ben Simonffy István 1200 frtban ki egyezett sógorával a Borbély Jánosról reájuk maradt hazbéli portión, — már elebb pedig Sasi Istvántól magához váltotta 500 frton sógora részét a ház végében lévő nyugoti puszta telekből is. Vegre 1750-ben ő és felesége K. Borbély Zsuzsanna árverésen az egész házat, udvarával, boltjaival együtt örökös tulajdonjoggal is megszerezte a várostól 1656 frton.

Az 1741-diki örökbevallás szerint Piac u. felől 2, Német u. felől 3 boltja volt a háznak ugyanazon fedél alatt.

Simonffy István halála (1784) után özvegye s gyermekei részletenként eladták a család legelső debreceni telkét. Egy sarok boltot 500 frton kalmár Fülöp Józsefnek; a telek nyugati részét 850 frton Kene-

Ez elvégződven, hozzákezdett Péceli szokott modorával beszélni buzdítva az ifjuságot, s bár szava erőteljesen dörgött a neptömeg ezrei felett, mindazáltal a szakadó eső s a neptömeg zugása tompa ve gyűlelemben enyészett az el. Dörgő eljenzes követte beszédjét, miközben elindult a két zászlós kifizni a lobogókat, mi pillanat alatt örömrivalgások között megtörtént, melyet csakhamar elnyomott a Marseillaise hatalmas zenéje s a befejező Szózat felhangzó éneke.

A zenekar bekisérve az ifjuságot az V-ik terembe, kedvére mulatott az ifjuság, ki táncolt, ki dalolt.

Még ez este megtörtént a husvétü eleetió, másnap a megerősítés, mely után szétszolt az egész tanuló ifjuság, a lélekemelő események örömhírét vivén magával s így lön befejezve a mozgalmas s eseménydus korszaka az iskolai évnék.

(Folytatása következik.)

Színház.

Színházi műsor:

Márc. 20-án ujdonságul **Koldus és királyfi.** Operette 3 felv.

Márc. 21-án **Ugyanaz.**

Márc. 22-én ujdonságul **Coralie és Társa.** Bohózat 3 felv.

Márc. 23-án **Ugyanaz.**

Ocskay brigadéros.

Tegnap ötödször harsant meg a színpadon a kurucok tárogatója, ötödször érte utól végzete az idealizált kalandor Ocskayt. Ismét telt ház volt, mi határozottan bizonyít két körülmény mellett. Egyik az, hogy Debrecennek van közönsége, csak darab kell hozzá, hogy megnézze azt. Olyan változott itelligens közönséget lehetett látni a nem bérlet padosorokban is, minőre alig emlékszünk. A második körülmény az, hogy Debrecennek műértő közönsége van, mely hálásan tödul a jeles művek előadására, de tüntetőleg visszatartja magát a mi színházunkat — sajnós — majdnem korlátlanul domináló léhaságoktól.

s e y Mihálynak. Így lassankint az egész házat. A mult század elején megint egy kézbe jutott. 1826-ban B á r e y Zsuzsanna vásárolta meg E r d é l y i János szabó mestertől 3200 v. frton. Ezen az uton szallt a D e g e n f e l d grófi, majd a P o d m a n i e k y bárói családra, A mostan rajta lévő házak a 30-as, 40-es években épültek.

Az Andaházi Szilágyi és Podmanicki házak között, talán beikelve a fundusba, talán kiszökelve a piac területébe, a XVII. század végén két k ö b o l t állott, amelyek 1683-ban Gyarmati Jánosné a városnak adott el 360 m. frton. Vajjon ezeket lehet-e a „Görögök Piacon lévő” ama színnye alatt érteni, a melyeknek lerontását a tanács 1722-ben határozta el, „minthogy mind akadályul, mind pedig disztelenségére vagyon a városnak, — s téglájából alkalmazhatóbb helyen u. m. Cegléd-utca torkolatában két felől boltok erigaltassanak.”

A k i s t e m p l o m a d é l r ől s z o m s z é d o s h á z a k k a l.

A k-stemplomban 1725 óta dicséri istent a debreceni nép. Templom és nép sok viszontagságon ment keresztül. A nép bajairól most ne szóljunk.

(Folyt. köv.)

O d r y játszotta meg ismét a címszerepet. Előadásáról jóformán ugyanazokat mondhatjuk el, miket tegnapelőtt említettünk. Mégis több volt tegnap benne a vad indulatu, a marcona, az igazi Ocskayból mint első szereplésekor. Baj, hogy organuma még gyenge, kitörésekre kevésbé alkalmas. Szerelmes jeleusteiben, hol a kedélyekhez, az asszonyok szívéhez beszélt, határozottan kitünő volt. Sok jól megérdemelt tapsot kapott, melyek egyaránt szóltak a törekvő színésznek és a nemes buzgalomnak.

Partnerei közül határozottan kivált különösen S z a b ó Irma, F á y Flóra. T a n n a y, Pataki és N a g y kifogástalanul játszottak,

T. Halmy Margit bucsuja.

Rövid pár nap még s mi elveszítjük azt, kit annyira megkedveltünk, kit büszkén, jogosan vallottunk a miénknek s akit becsülésünkkel, szeretetünkkel olyan sokszor kitüntettünk. Elveszítjük — itt hagy bennünket a mi H a l m y Margitunk. Kicsi már az ő művészetének a debreceni színpad — megtalálta méltó helyét, az ország első színpadát: a Nemzeti színházat. Szomoruan gondolunk a közelgő márc. 29-ére — arra a napra, mikor utoljára látjuk színpadunkon ami H a l m y Margitunkat, azt a Halmy Margitot, ki őt even át gyönyörködtetett bennünket, ki oly sok feledhetetlen estét szerzett nekünk. Előttünk fejlődött — napról napra láhattuk azt a bámulatos fejlődést, haladást, — mely végeredményében ilyen dicsőséget szerzett Halmy Margitnak, hogy az ország első színpadára jutott. De mi is — bár önzőknek tarthatnak — ki vesszük részünket a dicsőségéből — igen, mert büszkék vagyunk arra, hogy H a l m y-nak épügy, mint sok hírneves elődjének a debreceni színpad volt a bölcsője. Itt ezen a színpadon nőtt Halmy is nagygyá s épen az faj nekünk, hogy ilyenkor kell megválnunk attól, akit meg sokáig, nagyon hosszú időkig szerettünk volna magunk között látni.

Március 29-én bucsuzik T. H a l m y Margit a debreceni közönségtől. Egyik legkitünőbb alakítását Dumas „K a m é l i á s h ö l g y é t” mutatja be. Az ő művészeté ma már nem szorul reklamra, hogy ő tagja az ország első színpadának — ez méltó elismerése az ő páratlan művészetének, finom játékának. A mily őszintén, igazán sajnálja a debreceni közönség T. H a l m y Margit távozását, épügy szívből kívánja, hogy új otthona a Nemzeti színház csak újabb babérokot, dicsőséget szerezen annak a művésznőnek, kinél kedvesebb, felejtethetlenebb művésznője, a hálára nehezen buzduló debreceni közönségnek aligha volt. (L. J.)

Liliom Klára Temesvárott.

Egy régi jó ösmerősünk, D ó c z y József volt p. ü. titkar darabja a L i l i o m Klára, mely a mult évben a debreceni színpadon is sikert aratott, a temesvári színpadon szombat este került színre. A temesvári színház ez alkalomból zsufolásig megtelt s a Liliom Klára ott is fényes sikert aratott. A jelenlevő szerzőt D ó c z y Józsefet három nagy babérkoszorúval tüntette ki a temesvári közönség s az első fel-

vonás után tizenköt szer hívta lámpák elé. Gratulálunk Dóczy eme újabb sikeréhez s örvendünk, hogy Temesvárt is dicsőséget szerez. A „Magyarország” abból az alkalomból, hogy Dóczy darabja Temesvárott színre került, s sikert aratott, a következő meleg sorokban emlékszik meg Dóczyról s darabjáról:

Szombaton, f. hó 16-án igen érdekes esteje volt a temesvári színháznak. Eredeti népszínmű került színre, helyi szerzőtől, s a zsfölfalásig megtelt színház oly élénken adott tetszésének kifejezést, mintha valamely divatos író bemutatójáról lett volna szó. A népszínmű, melynek címe „Liliom Klári”, annak idején a Népszínházhoz is be volt nyújtva, de bár Blaháné nagyon partfogolta a zamatos nyelvezetű, dallamos, magyaros zeneszámokkal ékesített darabot — annak ottani előadását nem lehetett ki- eszközölni. Most Mako Lajos igazgató fogta partját a szerzőnek, a kinek neve — Dóczy József — már mint dalköltő is ismeretes lett, többek között ő a gyorsan népszerűvé vált „Felednelek” és „Nadfedeles kis hazikom” népdalok szerzője. A temesvári színeszek nagy ambícióval és szeretettel játszottak s így elfogadhatóvá tették a darab egyes hiányait is, különösen helylyel-közzel való hosszadalmasságait, a melyeken, úgy tudjuk, az igazgató egyes rövidítéseket ohajt eszközölni. Ez a darabnak csak előnyére lesz, mert már erre nézve is áll közmondás, hogy „valamivel kevesebb több lett volna.” Az előadás körül Halmel Aranka, a ki a beteg Szende Anna helyett ugrott be diese retes ügyességgel, Sugar Aranka, szívéhez szöve enekével, Pethes, a jeles Gyranó, Krémer, Sebestyen, Szilagyi sikerült alakításaikkal buzgózkodtak. A darabot háromszor egymásután adják elő a közönség érdeklődése mellett.

A Teleky pályázat eredménye.

Érdekes művet tüntetett ki tegnap a budapesti Akadémia a Teleki-díj száz aranyával és koszorújával. Címe: A helikoni ünnepszáz az a költő versenyt rajzolja amelyet e század elején Festetics György gróf, Keszthelyen az általa alapított Georgiconban rendezett. A nemzeti erület akkor kezdett hatalmasan kitörni s a germanizáló aramlatnak gátat vetett.

Ezt a nagyérdékű szellemi mozgalmat tünteti fel a nyertes vigjáték, de maga az ünnep, a költőversennyel, emlékfűtetéssel csak keret, míg a főcselekmény Malvina (Dukai Takács Judit) és a fiatal Festetics László gróf szerelmi története. A többi alakok: Berzsenyi Daniel, Kisfaludy Sándor és ennek neje Szegedi Róza, továbbá P. Horváth Ádám, P. Horváth Endre, mind a magyarságnak a küzdelmet szolgálják a darabban.

A bíráló bizottság elnöke Jókai Mór volt, tagjai Berezik Árpád, Bayer József, Gyenes László és Vizvári Gyula, kik egyhangulag ítélték oda a jutalmat A helikoni ünnepnek. A jelentést Bayer József terjesztette elő, kiemelve a darab esimes előnyét, a jeles verselést, (a mű rimés versekben van írva), továbbá színszerűséget, a mely szinten kihívja egy ügyes rendező ambícióját, hogy igen hatásossá tegye a vigjáték előadását és főleg dicséri a jelentős a mű komikai erejét, habár ez természetesen inkább a mellékalakokban s nem a poetikus főalakban nyilvánul.

A pályanyertes mű szerzője, mint biztos forrásból tudjuk, Prem József, a ki néhány év óta sürűn nyert pályadíjakat. Tavaly is Prem vitte elő a Teleki-díjat a Leha világ című társadalmi vigjátékával. Ezúttal érdekes hazafias tárgyat dolgozott fel magyar szellemben.

A h.-bagosi apagyilkos bírái előtt.

— Esküdtszéki tárgyalás. —

Debreczen, márcz. 18.

A h.-bagosi apagyilkos bünpörében folyik az esküdtszéki tárgyalás. Tegnap délután a gyilkos édesanyját és testvérét s azonkívül Szeleszky esendőrörsvetetőt hallgatták ki. Az édes anya vallomásából kintünik, hogy neki eszeágában sem volt fiát gyanusítani a szörnyű gyilkossággal. A szegény asszony a lövések zajára elájult s csak mikor magához tért akkor ment ki jajveszékelve Lajos fiához, aki ébren volt. Bővebb, nyomravezető adatot ő sem tudott adni.

A gyilkos öcsese azt vallja, hogy a meggyilkolt apa nagyon erőszakos ember volt. Emlékszik mikor egyszer a bátyját vasvillával elverte, s más alkalommal az esztikét az ekéből hozzávágta. Ő sem tudott olyasvalamit felhozni ami a vádlottra terhelő volna.

Szeleszky örsvezető vallomása következett ezután. Ő volt a nyomozással megbízva, Vargáéknál is házkutatást tartottak, de ott semmi gyanut nem találtak. Fel-tűnt azonban már akkor neki, hogy K. Varga Lajos igen féltékeny viselkedett. Juliusban pótnyomozást rendeltek el s akkor erősbödött meg a gyanuja, hogy az áldozat tulajdon fia, K. Varga Lajos a tettes. Felhivatták a község házára ahol rövid vallatás után K. Varga Lajos töredelmes vallomást tett. Részletesen elbeszélte a borzalmas apagyilkosságot s fele vágyomat ígérte, ha Szeleszky kimentí a bajból.

A esendőrörsvetető vallomása után szembesítették a vádlottat vele. K. Varga Lajos azonban konokul tagadott. Azt állítja, hogy a esendőrörsvetető fenyegette s azért vett mindent magára.

Este 7 órakor félbeszakították a tárgyalást s csak ma 9 órakor kezdték meg a tanak kihalgatását.

A közönség ma is teljesen megtöltötte a tárgyalási termet s mindvégig érdeklődéssel kísérte a szenzációs tárgyalás menetét.

Legérdekesebb volt a községi jegyző tanuvallomása. A jegyző szemébe mondta a vádlottnak, hogy mindent őszintén bevallott az örsvezető előtt a község házában s hogy sirva borult a esendőr nyakába, csak hogy mentse meg. K. Varga Lajos csak mindenre ezt felelte:

— Hazugság az egész!

Majd mikor az elnök keresztkérdései zavarba hozták azt felelte:

— Nem tudok mondani semmit. Össze vagyok zavarodva.

Folytonosan s esőkönnyösen tagad. Ha már érzi, hogy sarokba van szorítva, így felel:

— Nem tudom.

Közben a védő a tárgyalás felfüggesztését kérte, mert négy szem közt akar a vádlottal beszélni. Majd mivel az elnök nem fűggeszti fel a tárgyalást, semmisségi panaszt jelent be.

Ezután még Fülöp Horeb kocsma-rost hallgatták ki. Vallomása azonban annyira zavaros volt s egyik szavával a másikat cáfolta meg, ugyanannyira, hogy az ügyész ellenezte a tanu megeskütését. A tárgyalást délben felfüggesztették.

Mindazoknak, kik lapunkra a jövő ¼ évre 1 frt 25 krral előfizetnek, már a mai naptól ingyen küldjük a lapot.

NAPI HIREK.

Kossuth Lajos halálának évfordulója.

1894. márczius 20-án
Turinban elhunyt Kossuth Lajos.

Gyászos évforduló, könnyű szökik szemünkbe, ha visszagondolunk arra az időre, a mikor egész ország egy szívvvel siratta a legnagyobb magyart legdicsebb hazafit. Kossuth Lajos halt meg hét évvel ezelőtt, abban a hónapban, melynek gyűjtő szele lángalobbantotta a magyar ifjakat a magyar nemzetet.

Abban a hónapban, a melynek idusán félszázaddal ezelőtt felfordult világ volt; hősök féltistenek lettek az emberek, a gyermek férfi volt, az aggok szemében az ifjuság lángja, heve, tüze lobbant. Márczius hónapja a mi életünkben korszakot alkotott.

Kossuth Lajos meghalt, Kossuth Lajos halt meg! Ezelőtt hét évvel ettől a mondástól sirva hangzott vissza egy ország jajsza. Sirt a magyar nemzet nagy fia elhunytán a ki megmentette végveszedelmétől, a veszély végétől imádott hazáját. Sirt az egész nemzet, mert egyaránt fájó, egyaránt kínos volt halva látni Őtet, akinek egész élte küzdelem, kétség volt, kinek szíve talán a test hunyta után is a honért dobbant.

Eltemettük szépen, a nemzet temette el nagynevű fiát! Sirjánál ott állott könybeborult szemmel, néma fájdalommal, keserves emlékekkel az egész magyarság! Láttatok temetést, hol nem álfájdalom, nem erőltetett könnyű pergett az arcokra. — Sirtunk keservesen, sirtunk a lelünkéből, hisz Kossuth Lajosban mindent elvesztettünk.

Amit most éreznünk már nem keserűség, már nem nagy fájdalom. Az idő úgy rohan, elviszi magával örömünk, bánatunk. A szívünk üres lesz, a régi emlékek helyén mások vannak. Fut, rohan az idő. De bármint haladjon, bármilyen gyors legyen sebes rohanása, eléri, elhagyja a dicsőség, a hír! Hogyha sasszárnyakon tűnik el az emlék, a hír, a dicsőség villámsebességgel, futótűzként terjed.

A Kossuth nevének dicsősége oly nagy, hogy az ő emlékét nem dönti meg semmi. Nem jöhet oly idő, mikor hire, neve feledésbe menjen. És ha tán még egyszer kardot kéne fogni ez áldott hazának szent szabadságáért, az ő nagy alakja megjelen előttünk, az ő lángszavai majd gyujtanak újra, az ő nagy alakja a sor előtt harcol. Zászlóján a jelszó élte tanúsága: Szabad Magyarországra!

Töröljük szemünkből a kítőrkömmet! Úzzük el arcunkról a bánatos felhőt! Nem is szabad sirnunk, hisz ezzel a Kossuth emléket sértenők. Mi törpe utódok ne gyászoljuk meg őt, ki a hont menté meg. Csak esendes fájdalom hassa át szívünket, mikor emlékével nevét is kimondjuk.

Most az angyalok közt, az Ur selegében boldog mosolygással néz le hazájára. A mentő apostol. Látja, hogy idelent sirnak az emberek.

Kossuth Lajos meghalt, Kossuth Lajos halt meg!

-tán.

A debreceni vöröspántlikások.

A „Debrecen” pár év előtti folyamában gyönyörű visszaemlékezéseket közöltünk a debreceni vörös pántlikások egyik tiszteletré méltó alakjának Kapos Gábor, volt 48—49-es honvéd, jelenleg a debreceni első takarékpénztár érdekes tisztviselőjének a tollából. A melleg közvetlenséggel megírt epizódok még ma is élénk emlékezetében vannak olvasóinknak.

Mai számunkban hasonló cikk-sorozatot kezdünk meg, a melynek közlője Dr. Széll Kálmán, helybeli fiatal orvos, megboldogult Széll János p. ü. titkár s volt vörös pántlikás honvéd fia, ki jó emlékünkből élő édesapjának egykoru feljegyzéseit dolgozta fel s adja lapunkban a hazafias közönség gyönyörködtetésére.

Azoknak a nagy időknek becses és drága minden kis mozzanata; mint igazi kincseket őrizzik meg ezeket a visszaemlékezéseket s e helyen is felhívjuk azokra olvasóink érdeklődését.

Rendőri kirendeltség az ipartestület közgyűlésén.

Megbotránkoztató eset történt az ipartestület minapi közgyűlésén. Heves, izgatott közgyűlés volt. — a jegyzőválasztás s az elnök Tóth Kálmán folytonos erőszakoskodása, törvény, szabályellenes eszekegetései annyira felizgatták a kedélyeket, hogy előre lehetett sejtetni: a közgyűlés viharos lesz. Ugy is volt, izgatott hangulatban folyt le a közgyűlés, melyen az elnök ismételtén kimutatta erőszakoskodását. Az izgatottságot fokozta az a körülmény, hogy az ipartestület előcsarnokában számos rendőr volt, kiket a gyűlésre rendeltek fel. Mi jogon merészkedtek oda a rendőrök, nem értjük, viszont azt sem tudjuk — a főkapitány határozott rendeletéből jelentek-e meg, avagy az elnök

ur feltette bőrét s ő kérte a rendőröket, — de annyi tény, hogy ezzel a cselekedettel a legdurvább sértést ejtették az ipartestületen. Az elnöknek föltétlen része volt — mert ha nem — neki kellett volna legelsősorban s legerélyesebben tiltakozni az ellen, hogy a rendőrök jelenlétével az ipartestület méltóságán, tekintélyén olyan sérelmet ejtsenek.

Ezt nem tette — így tehát egyedül ő vonható felelősségre azért a durva sérelmért, mi a debreceni ipartestületen esett. Ugy látszik — nem érez elég biztos talajt Tóth Kálmán az elnöki tisztség alatt — s csak rendőri segítség mellett érzí magát biztosnak az elnökségen, melyhez különben oly göresösen ragaszkodik. Az iparosokon, kiknek becsületességében, tisztességében, józanságában senkinek sincs oka kételkedni, a legdurvább sérelmet követték el. Eddigi viselkedésükkel meg nem szolgáltattak arra, hogy az elnök intézkedéséből kifolyólag gyűléseiken rendőrokat állítsanak hátuk mögé. Mi a magunk részéről — bárkinék kérésére s intézkedéséből kifolyólag is rendelték ki a gyűlésre a rendőröket — ezt az eljárást a legélesebben elítéljük — annál is inkább, mert az ipartestület autonóm hatáskörrel bíró testület, hova a rendőrségnek még szagolni sem szabad. A debreceni összes iparosokon s magán a testületen olyan hallatlan sérelem esett, melyért erkölcsi elégtételt szerezni nemcsak az iparosoknak, de az ipartestületnek érdeke is megkívánja. El is várjuk úgy az iparosoktól, mint a testülettől, hogy az ejtett sérelemért elégtételt szereznek maguknak.

Gyászünnepély.

Kossuth Lajos halálának évfordulója alkalmából a főiskolai „Magyar Protestáns Irodalmi Társaság” gyászünnepélyt rendez, melyre a következő meghívót vettük:

Meghívó. A „Magyar Irodalmi Önképző Társulat” márc. hó 20-án Kossuth Lajos halálának évfordulóján a főiskolai díszteremben a főiskolai énekkar közreműködésével gyászünnepélyt rendez melyre b. címet tisztelettel meghívja a társulat. Tárgysorozat: 1. Gyászének, Egessertől; előadja: a főiskolai énekkar. 2. Megnyitó beszéd; tartja: Nánássy Lajos th., társulati elnök. 3. Oda, írta Takács Endre; szavalja: Pirkler Ernő jh. 4. Alkalmi beszéd; tartja: Nagy Lajos thl 5. „Kossuth Lajos ablakára”; Gal Ferencztől; előadja a főiskolai énekkar 5. A koldus honvéd; írta és szavalja, Bajza Mihály jh. 7. Szózat, Egressytől; előadja a főiskolai énekkar. Kezdeté délután 4 órakor.

Uj orvosok a kerületi betegsegélyező pénztárnál.

A kerületi betegsegélyező pénztár tegnap Berger Jenő elnöklésével tartott ülésen választotta meg orvosait. Orvosokul megválasztottak dr. K. Szalay Béla, dr. Szőlősi Béla, dr. Sz. Nagy Kálmán és dr. Gáspár Géza.

A kereskedelmi és iparkamara közgyűlése

A debreceni kereskedelmi és iparkamara évi márc. hó 20-án, azaz szerdán délután 3 és fél órakor, a kamara helyiségében tartja közgyűlését. A közgyűlés tárgysorozata a következő: Elnöki megnyitó. Titkári jelentés a kamara ügyforgalmáról, 4—1901. A kereskedelemügyi miniszter ur leirata, a kamara 1901. évi költségvetésének jóváhagyása tárgyában. 11—1901. Ugyanazon miniszter ur leirata, melylyel a kereskedelmi alkalmazottak szolgálati viszonyainak szabályozásáról szóló törvényjavaslatot

véleményezés végett megküldi. 5228—1900. Ugyanazon miniszter ur leirata, a munkaközvetítő intézetnek Debrecen városban felállítására iránt. 6—1901. Ugyanazon miniszter ur leirata, a keleti kereskedelmi akadémiának ösztöndíjak alapításával leendő támogatása tárgyában. Ugyanazon miniszter ur leirata, melylyel a kamara újra alakítása elrendeltetik. Ugyanannak leirata a kézi zálogüzlet reformja tárgyában. — 38. 1901. Ugyanennek leirata, az időnként tartani szokott iparossegély és tanonczmunkakiállítások rendszeresítése ügyében. 433—1901. Ugyanennek leirata, az 1900. évi XXV. t. cz.-ben említett kivételek megállapítására vonatkozólag. 39—1901. Ugyanannak leirata a mármaros megyei háziparfejlesztő bizottság támogatása iránt. Kovács István elhunyt kamarai fogalmazó nyugdíj ügye. 441—1901. A debreceni kisebb ács-és kőműves iparosok beadványa, helyzetük javítása tárgyában. 440—1901. A debreceni kereskedelmi csarnok elnökségének megkeresése, a szeszfogyasztási adópótlékra vonatkozó 1899. VI. t. cz. tervezett meghosszabbítása alkalmából a pénzügyminiszter urhoz intézett felterjesztés pártolása iránt. 419—1901. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara átirata, a kistőzsdések tözsdéberének és a tözsdék utáni III. oszt. keresetadóinak törlése iránt intézett felterjesztés pártolása tárgyában. 406—1901. Gaál Jenő kamarai irodatiszt folyamodványa; nyugdíj járulékaik mikénti befizetése ügyében. Netaláni indítványok.

Magyar dalok.

Egy új kőtafűzet; Magyar dalok hagyja el a jövő hó közepén a sajtót. Egy tehetséges debreceni fiatal ember, Kovács László a Polgári takarékszövetkezet könyvelője a dalos fűzet szerzője. Kovács zenei képzettségét és hivatottságát ismeri a debreceni közönség s több bájós, fülbemászó magyar nótát jelent meg eddig is tőle. Ajánljuk művét a zenekedvelő közönség figyelmébe. A kőtafűzet előfizetési ára 1 korona.

Halálozás.

Polgár Csikos András f. hó 19-én életének 54-ik évében elhunyt. Temetése 21-én délután 2 órakor lesz Arany János utca 45-ik szám háztól.

Elszámolás

a debreceni izr. betegsegélyező és ápoló nőegyesület vezetése alatt álló gyermek tápintézet február havi pénztár fogalmáról: Bevétel I. Március 1-én pénztárkészlet 107 kor. 44 fillér. II. Adományok egyszer s mindenkorra 117 korona. III. Február havi részletből befolyt 70 korona, összesen 294 44 fillér. Kiadás I. Husért 154 korona. 2. Kenyerért 44 korona 16 fillér. 3. Fűszerért 25 korona 20 fillér. 4. Zsirért 11 kor. 50 fillér. 5. Zöldség, tojás 4 korona 44 fillér. 6. 1/4 öl fa 7 kor. 60 fillér. 7. Szolgaszemélyzetnek 32 korona, összesen 278 kor. 90 fillér. Pénztárkészlet 15 korona 54 fillér, azaz tizenöt korona 54 fillér. Február hóra adtak: Kandel Ferenczné 6 korona, dr. Balkányi Miklósné, özv. Berger Henrikné, Berger Jenőné, Berger Mórné, Falk Lajosné, Glück Venczellné, Lukács Árminné, Fürst Ödönné, dr. Popper Alajosné, Stern Józsefné 4—4 kor., dr. Popper Mórné, Szántó Gyözöné, Weisz Sándorné 3—3 kor., Boros Izidoré, Berger Vilmosné, Dr. Freund Jenőné, Holländer Gyuláné, Dr. Kola Jánosné, Meisels Vilmosné, dr. Szántó Sámuelné 2—2 kor., özv. Schenk Leoné 1 korona, összesen 70 korona.

Egyszersmindenkora adtak: Takarékok és Hitelezés 15 korona, Ranunkel E. és fia 10 kor. özv. Weisz Lajosné 8 korona, Fleischer Jakabné, Löfkovits Arthurné 6—6 kor. Adler Ignácné, özv. Weinberger Lajosné 5—5 kor. Klein Jakabné, Lederer Miksáné, Dr. Löfkovits Mártonné, Lusztig Károlyné, Dr. Szász Adolfné, Weinberger Albertné 4—4 kor. Fischer Adolfné, Hal-mágyi Józsefné, Holländer Józsefné 3—3 korona. Fischer Emánuelné, Frankl Rezsóné, Hoff Lajosné, Hoff Albertné, Glück Miksáné, Kronovitz Ignácné, Klein Gizela, Dr. Kardos Albertné, Markus Sándorné, Dr. Rózsa Mórné, Rózsa Nelli, Scheer Margit, Stern Izidorné, Stark Mártonné 2—2 kor. N. N. 1 korona, összesen 117 korona.

Elmészereket adakoztak: Névtelen 2 kilogramm borjúhús, Hartstein Kálmánné 4 kl. zsír, Schreiber Lajos 2½ kl. zsír, Fürst Odónné, Neumann Sománé 1—1 zsák burgonya, Kanzler Józsefné 5 kl. borsó, Kohn Henrikné 10 kl. köles kása, Liehtblau Albertné 6 kl. liszt, 2 kl. dió, 1 kl. cukor, 1 csomag mézes gyögyörő.

Mindezen kegyes adományokért a nemesszívű adakozóknak chező gyermekeink nevében ez uton is halás köszönetet mondunk. Debrecen 1901. Március 17-én.

Dr. Balkányi Miklósné Dr. Popper Alajosné elnök. tápint. felügyelő.

Megkövült hazugságok.

Ha azok az európai hírű tudós paleontológusok, arkeológusok, akik a földnek évezredekkel ezelőtt eltemetett titkait kutatják és vizsgálják, kiterjesztenek munkalkodásukat az emberi intézményekre is, érdekesnél érdekesebb lehetetlennel magyarázva mutathatnák ki, hogy az emberi társadalomban hogyan alakulnak át az idők folyamán a legnemesebb fémek durva termésköve. Megkövesült hazugságokat találhatnak, amelyek az idők folyamán kövesedtek hazugságokká és előadásukat ilyenfeleképen tarthatnak:

— Ez a nagy, alakatlan durva kő uraim, hajdanta egy remes fém, vallás, volt, egyszerű vallás, mely csak becsületességet és jóságot parancsolt. Egy-két finomabb vonás meg megmaradt rajta, tanuképpen. Idők folyamán ráarakodott a kolostorok pora, ellepte egészen, eltemette, eldurvította, finomabb vonásait elmosta és atformálta, igazabban elvitte a formáját. Azok, akik eltorzították, most is azt vitatják, hogy ugyanolyan, a milyen volt; akiknek azonban jó szeme van, könnyen meg-láthatja, hogy milyen metamorfózis ment át ez a kő, hogy ma már nem egyebb megkövült hazugságnál.

Egy régi és heves harenak utolsó jelenetét láttuk ezen a heten. A küzdő felek: Tolsztoj Leó és az orosz egyház. A „jász-naja-pojanai“ remete, mint ahogy őt naiv magyar sajtó elkeresztelte, (a remete, aki állandó érintkezésben van az egész világgal!) régóta küzdött egyházának erőszakoskodásai, lelketlensége és sötét tudatlansága ellen. Amióta kezébe vette a tollat, mindig azon volt, hogy a népet kiszabadítsa ebből a rettenetes járomból s amit ő a tollával tett, az sokkal több a jobbagység felszabadításánál, mert a lelket szabadította meg az erkölcsi jobbagység szoros békóitól.

Mély bölcsességének és vakmerő igazságszeretetének híret szétvitték munkái az egész világba s valahol művelt emberek laknak, az ő írásait mindenhol ismerik, ép úgy, mint az egész orosz nép. Meleg szí-

vére ölelte az egész emberiséget, békitő szavai és az igazságot való küzdésre buzdító igéi megfogantak sok millió ember lelkében.

Az államhatalom, vagyis az ortodoks egyház régen a nyakára lépett volna már ezért, ha az egész művelt világ szemmel nem kísérelte folyton mindkettőjüket. Az orosz szent szinódus prokurátora, Pobjedonoszev, régóta askálódik ellene, mert esodás műveltségű ember lévén, ki tudja számítani, hogy milyen hatása van Tolsztojnak az orosz népre s tisztában van azzal, hogy az ortodoks egyház hitehagyottjai valamennyien Tolsztoj hatása alatt fordultak el az állam vallásától.

Alig egy esztendeje történt, hogy az orosz szent szinódus körendeletet bocsátott ki a pétervári, moszkvai és kievi érsek aláírásával, amelyben megtiltja az egyház összes papjainak, hogy Tolsztojt az egyház szertartásai szerint eltemessék, mert érdemtelenné tette magát erre a kegyre. Most egy másik körlevelet adtak ki róla. Ebben kijelentik, hogy Tolsztojt kiközösítették az egyházból és vissza sem fogadják, ha csak „észre nem tér és az igazság útjára nem lép.“

Ez a körlevél tehát, amelyet az ország összes főpapjai aláírtak, azt mondja, hogy Tolsztoj oly messzire tért az okosságától és az igazságtól, hogy ki kellett közösíteni az egyházból. Haljad meg, te művelt és műveletlen világ! Mindaz, amit eddig Tolsztojtól támtál, a szeretet, a becsületesség, az emberség, a józanság, a szabad gondolkodás: hőbort és hazugság csupán; igazság csak egy fajta van: az, amelyre az ortodoks papok tanítanak; a boldogságnak is egy útja van: amelyre az ortodoks papok vezetnek.

Nem meglepetés a világnak ez a kiközösítés, sőt nagyon természetes. Az az egyház, a mely letéteményese ama szertelen nagy ország hatalmának, hogyne igyekezne állati butaságban marasztalni a népet! Hogyne igyekezne megakadályozni az emberi méltóság érzéseinek terjedését, ami a hatalom szempontjából kész veszedelem! Hogyne üldözne mindenkit, aki írni, olvasni gondolgni és érezni tanítja a népet, hogy rávezesse a „milliók egy miatt“ retentő igaztalanságára! A Tolsztoj ellen elfoglalt alás egészen természetes védelem, hanem ennek a védelemnek a czime mégis meglepő. Nem országháborításért, házításért üldözik, hanem azért, mert „letért a józan ész és az igazság útjáról.“ Vagy nem esodálatos ez a minősítés Tolsztojtal szemben?

Azonban nincsen semmi baj. Az az ember, akinél igazabb vallásossággal a lelke sincs áthatva, a legkeresztényebb keresztény nem sokat törődik tehetetlen ellenségeinek okvetlenkedéseivel. A kiközösítés egy rossz pillanatot sem okozott neki, mivel ő az Istenével és a vallásával élt csak közösségben és nem a papokkal. Távol a keresztut-járások, szenteltvízek, szentimádások és egyházi pótlékok hirdetőitől, az igazságot és emberszeretetet bugyogató tiszta forrásoknál töltötte élete számos esztendőit s a mit a lelke igazságképpen kapott, nem hamisította meg soha, aminthogy a hazugságból nem esinált soha igazságot.

Pobjedonoszev s a püspökei tehát váltig üldözhetik az egyháznak minden büntető eszközével Tolsztojt. Nem ártanak neki vele. Sem meg nem tántoríthatják, sem meg beestelenhetik. Az egész világ tisztában van azzal, hogy ki tért le a józanság és az igazság útjáról: Tolsztoj-e, vagy az ellen ségei.

Sebestyén Ede

A megőrült ember.

(Halála a malom kerekék között.)

Márc. 19.

Az aradmegyei Gyulica község vizimalmán ma emberhalál történt. Zugott, zakatolt a kerék, lapátolta a vizet, mikor hirtelen súlyosabb teher került közéje. Nyomában vérfagyasztó sikoly hangzott fel, majd a továsiető hullámok bíborpirosra festve folytatták szeszélyes játékukat.

A gyulicai malom tulajdonosa a napokban fogadta fel vizimolnárnak Dragalina Jankot, aki régi, kipróbált ember, érti is a mesterségét. Korán reggel leküldte a malomba, hogy nézzen körül, a mig megérkezik ő maga is. Dragalina lement és mint gondos, körültekintő ember észrevette, hogy akad biz itt holmi apróbb igazgattni való. Kalapácsot szedett hát elő és hozzáfogott a munkához.

Azonban az ő gondoskodása sem terjedt ki mindenre, mert nagyon is sok biztonsággal forgolódott a zugó lapátok körül s így történt, hogy az egyik fogaskerék bekapta a ruháját.

A mint a malom kerekéi körül foglalatostkodott az öreg munkás, kalapácsesal a kezében, lehet, hogy a fogaskerék elkapták a ruháját, lehet, hogy a leejtett kalapácsa után nyult, egyszerre elkapták a hatalmas kerekék, melyek összezúzták, szétlapították a szerenesétlen molnárt.

Dragalina hatalmas rándulást érezhetett, mert a következő pillanatban belefordult a kerekék közé.

Mindez egy szempillantás alatt történt, a többi pedig elvégezték a vasfogak. Pusztító munkájuk eredményeképpen vörösre vált a víz a malom körül. Belül pedig elettelen hulla jelezte, hogy megint vége van egy emberi életnek.

Segélykiállításokat is hallatott, amelyek a malom zakatolása és a víz zugása miatt nem juthattak a partig.

Dragalina Jank testét irtózatosan összeszabdalta, megrongyolta a gyilkos malom, melynek véres kerekéit meg is állította a szétszaggatott hústömög.

Amint rácsavarodott a fogaskerék rudjára Dragalina ruhája, a szerenesétlen ember azonnal kiszenvedett.

A kerekék ugyszólván porconként törték össze. Behorpasztották a mellkasát, oldalbordáit, megropogtatták a csontokat egész testében, még a fejében is. A koponya csontok nem törtek szét, csak összelapultak ugyanarra, hogy Dragalinának az orrán, száján jött ki az agyvelő.

Tíz embernek adott dolgot az iszonyu véget ért molnár holttestét a kerekék közül kihuzni. Mikor kihúzták a malom alól, már rég elszállt belőle a lélek.

Egy közeli ember lélekszakadva rohant a község házára de jóformán el sem tudta mondani, hogy mi történt, csak hebegett ijedtében a „szörnyű szerenesétlenségétől.“

A borzalmas halállal kimult embert felesége és két gyermeke siratja.

KOZGAZDASÁG.

A szőlő betegségei.

A sok pénzen, nagy áldozatokkal és nagy munkával újratelepített homoki és hegyi szőlők betegségei sokszor teszik kétséssé a gazda jövedelmét.

Különösen két betegség van, a szőlőpenész (peronoszpóra) és a lisztharmat (oidium), amely a szőlőgazdáknak sok kárt okoz. A peronoszpóra leginkább a szőlő levelet, az oidium a levelet is, a vesszőt is, de különösen a szőlő bogyóját támadja meg. Akármelyik legyen urra szőlőnkben a két betegség közül, tönkre teszi termésünket, — sőt a jövő év termésére is rossz befolyással van.

Ezer szerencse, hogy a betegségek ellen a gondos és ügyes gazda védekezni tud. Minden szőlőgazda igyekezzen ezt a védekezést megtanulni.

És ha megtanulta ne hagyja abba.

Az elmúlt esztendőben sok százezer forint kárt szenvedtek nagy vidékeken a gazdák azért, mert nem védekeztek sem a peronoszpóra, sem az oidium ellen. — Hanyagok voltak, elbizakodtak, különösen a peronoszpórával szemben, amely 2-3 éven át csak igen gyengén jelentkezett. Az elmúlt esztendőben azonban óriási mértékben lépett fel s a hanyag gazdákat, akik a védekezést elbizakodva elmulasztották, óriási károkat okozottak.

Tanuljanak a múlt év káraiból és az idei évben teljes erővel az egész országban minden gazda védekezzen a betegségek ellen. A legjobb védekező anyagok, amelyeket minden tanulatlan kisgazda, vinezellér is használhat teljes sikerrel, a dr. Aschenbrandt-féle porok, amelyek már egész Magyarországon elterjedtek.

A peronoszpóra ellen kitűnő szer a dr. Aschenbrandt-féle „bordói por.”

Az oidium ellen kitűnő hatású a dr. Aschenbrandt-féle „rézkénpor.”

Leírjuk, hogy e két kitűnő szerrel, hogyan védhetjük meg szőlőinket a betegség ellen. A peronoszpóra (szőlőpenész) ellen háromszor kell permetezni, hogy a bajt egész biztosan megelőzzük — még pedig be kell permetezni a szőlő egész lombját.

Április végén, június hó közepén és július hó közepén (esetleg agusztus hóban) permetezzünk.

A dr. Aschenbrandt-féle bordói por előnyeit minden más szer, különösen a rézgálic fölött, a következőkben ismerteti Linhart György, a magyar-óvári gazdasági akadémia tudós tanára, aki két évi gondos kísérlet után írta a következőket:

„1. Az oldatot elkészíteni igen könnyen s nagyon rövid idő alatt lehet.

2. Az oldat erősen alkalikus hatású s véle a lomb gyenge leveleit még ügyetlenség munkás sem képes leperzselni.

3. Az oldat kitűnően tapad s olyan esők, amelyek a közönséges rézgálickeveréket okvetlenül lemossák, nem képesek a zöld részekről lemosni.

4. Ha az oldat nem lesz a permetezésnél elhasználva, a megmaradt mennyiséget egy bedugaszolt hordóban huzamos ideig eltarthatjuk a nélkül, hogy az állás ártana az oldatnak.

A tudós tanár urnak ezen véleménye beigazoltatott sok ezer magyar szőlőgazdánál, akik a port már használták és a jövőben is állandóan használni fogják.

A dr. Aschenbrandt-féle „bordói porból” egy hektoliter vízre adunk az első permetezésrekor 1-1½ kg.-ot, a második és harmadik permetezéshez 1½-2 kgot. Elfogy az első permetezésnél egy kat. holdra 4 hl. oldat, a második és harmadik per-

metezéshez 6 hl. oldat, kell tehát egy évben egy kat. hold szőlőre körülbelül 22 kg. bordói por a minék ára a kg. 76 fillér vagyis egy hold szőlő permetezése, eltekintve egyéb előnytől, 5-6 koronával kerül kevesebbe, mintha közönséges rézgálic és mézkeveréket használunk.

A permetező oldatot a „bordói porral” igen egyszerűen készíthetjük el.

Lemérünk a porból annyi kg.-ot, a hány kg.-ot óhajtunk egy hl. vízhez adni. Tehát 1-1½-2 kg.-ot.

Azután veszünk egy kádat, melybe 40 liter vizet öntünk.

Ezt a 40 liter vizet folytonosan keverjük egy nyírfaseprűvel vagy karóval.

A már előbb leírt „bordói port” egy közönséges konyhaszitába öntjük és a víz folytonos keverése közben szépen lassan, a szitát a kád széléhez ütögetve (nem sietve és nyomkodva) beleszitáljuk a kádban levő 40 liter vízbe.

Igy a bordói por teljesen és tökéletesen felolvad. Ezután ugyancsak keverés közben, még 60 liter vizet öntünk a kádba, a mikor kész lesz 1 hl. oldat.

A bordói port okvetlenül szitálni kell a vízbe, lisztsitán; amit a konyhában használnak.

A permetező lének illetően pontos előkészítése alig öt pernyi időt vesz igénybe. Az elkészített lé kissé zavaros halvány kék színű egyenesen a permetező gépekbe önthető. Mielőtt azonban a lét a gépbe öntjük, kavarjuk fel mindig jól.

A „bordói por” soha sem dugítja be a permetező gépet és 10 perc alatt reászarad a levélre, úgy hogy az eső nem mossa le.

Mindenki, aki port rendel, kap használati utasítást is, ami benne van a port tartalmazó zsákban.

Az oidium (lisztharmat) biztos ellen-szere a dr. Aschenbrandt-féle „rézkénpor”.

A hl. már volt oidium, ott legalább kétszer kell poroznunk. Még pedig április hó végén, június hó végén, esetleg július hó elején, ha pedig a baj fellép harmad szor is.

A rézkénport fujtatókkal por alakjában juttatjuk a szőlőtökökre.

A „rézkénpor” nagyon finoman kell fujtatni. Kétszeri porozáshoz kell 8-12 kg. kath. holdanként háromszori porozáshoz 12-15 kg.

Ahol nem volt oidium, vigyázzanak a termelők és gondoskodjanak előre védekezési anyagról.

Amint a baj fellép, rögtön porozzák be az összes bogyókat.

A rézkénpor nemcsak óvszer, hanem meg is gyógyítja a kevésbé megtámadott fürtöket.

A rézkénpor finomabban oszlik el, kevesebb fogy el belőle, mint a tiszta kénporból és biztonságban hat. Nem bűdösíti úgy el a mustot, mint a tiszta kénpor és így a szüret értékét a biztos védekezés dacára sem csökkenti.

Egy érdekes könyvecske jelent meg, a mely népszerű módon tanítja ki a szőlőgazdákat arra, hogy hogyan kell védekezni a szőlő peronoszpóra és oidium betegsége ellen.

Ezt a könyvecsket amiben benne van 400 tanult szőlőgazdának a leírt tapasztalata a védekező szerekről, ingyen küldik szét azoknak, akik egy lekelezőlapon kérik, akár a „Borászati Lapok” kiadóhivatalától (Budapest, Köztelek), akár a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezetétől” (Budapest, Alkotmány-utca 31. sz. sz.)

CSARNOK.

A ki nem a szivére hallgat.

Társadalmi regény.

A „Debreczen” számára írta: **Vajda József.**

Folytatás.

Nem vagyok már semmi. (17)

Hajnal Gerő mondhatta ezt magáról. De szerénysége nem engedte, hát nem mondta, csak jól eső megnyugvással gondolta. A szigorlatokat kitüntetéssel rakta le Hollandiában s rögtön meg is kínálták egy szépen jövedelmező állással. Ő azonban nem fogadta el, tudását hazájának akarta szentelni. Úgy is el vagyunk még maradvány a külföld mellett! Sok előítélettel kellett megküzdeni társaival, sőt tanáraival szemben is, a kik azt hitték, hogy Magyarországon még most is „Kanászen, betyáren és jogászen” vannak; nem kell azoknak a mérnöki tudomány. Az indzellér csak arra való ott, hogy a krumpli födeket kimerje, de jaj neki, ha valakiből csak egy parányit is elvág, akkor van dolga a fokosnak, meg a magyar huságnak.

De Hajnal csak nevetett ezekre a véleményekre, nem is olyan rosszak azok végre is, legalább mindnyájan vitézek vagyunk. Ő tudta, hogy már nem így van. Tehát a szépen jövedelmező állást nem fogadta el, a mit, azt hiszem, — kevés magyar tenne most meg.

Egyszer levelet kapott nagybátyjától, mely teljesen leverte s csaknem búskomorságba esett. Bármily rövid volt a levél, annál borzasztóbbak voltak szavai.

Ime, így hangzott:

Kedves fiam!

Jelen levelem kíséretében küldöm pénzedet, melyet az adósoktól hajtottam be. Komoly fiu, sőt kész ember vagy már, tudsz vele bánni, azt hiszem. Valami különös nem tudathatok veled, ha csak azt nem, hogy Virághegyi Ottiliát nőül vette egy főhadnagy, valami Hideghkuty Gedeon.

Szerető bátyád stb.

Hát nem is valami különös ez, hanem borzasztó, rettenetes. Hajnal odaborult könyvei felé s keservesen zokogott, épen úgy, mint Ottilia a mentoni vendéglőben.

„Tehát mégis beteljesült jóslatom, odaadták neki s ő boldogtalan esz vele. Bár csak ne jól látnék, de már két évvel ezelőtt megjövendöltem. De megjövendölte azt egyszer a cigányasszony is! Oh, én nem kívánom, hogy boldogtalan legyen! . . .”

Másnapra aztán szépen összecsomagolta könyveit, mérőeszközeit és ruhait, bucsut mondott Hollandiának, tanáraitól és barátaitól csak levélileg bucsuzott el. Harmadnapra Dél-Franciaországban volt s ideiglenesen a festőileg szép Vauluse községben telepedett le, hogy innen kirándulásokat tessen a Provence-ba s bánatát némileg enyhítse.

Maga Vauluse egy kis falu, mondhatni gyártelep, de a természet pazar szépségével halmozta el környékét. Itt busulta ő el gyermek-éveinek rózsás álmait s mint Kisfaludy Sándor, kiment az olajfa erdőbe, naphosszat elbarangolt cél nélkül s a fakérgébe vágta Ottilia nevét. „Oh báresak boldog lenne!” Aza sóvár vágy füzte még az élethez, hogy legalább hall valamit egykori ideálja boldogságáról s ő akkor boldog lesz szintén. De hol van ő most?

(Folyt. köv.)

M. á. vasutak menetrendje 1900. okt. hó 1 től.

Debreczenből indul:

Budapest fele (gyorsvonat)	d. u.	4 16	
Budapest fele (gyorsvonat)	reg.	9 01	
Budapest—Nagyvárad fele	d. u.	12 36	
Budapest—Nagyvárad fele	este	10 27	
P.-Ladány—Nagyv. minden kedden	déli	12 —	
Csak P.-Ladányig vegyes vonat	este	7 10	
Szatmár—M.-Sziget fele	d. u.	3 56	
Szatmár—M.-Sziget fele	este	7 58	
Szatmár—M.-Sziget fele	éjjel	2 56	
Szatmár—M.-Sziget fele (gyorsv.)	d. u.	12 17	
Szatmár—M.-Sziget fele (gyorsv.)	este	6 46	
Csak Szatmár	reg.	5 22	
Miskolc—Kassa fele	reg.	8 22	
Miskolc—Kassa fele	este	6 51	
Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa fele	d. u.	4 08	
	m. áll. v.-tól	reg.	5 28
	vasárterrel	reg.	5 51
H.-Böszörmény	m. áll. v.-tól	d. u.	4 06
B.-Sz.-Mihály fele	vasárterrel	d. u.	4 15
	m. áll. v.-tól	d. e.	11 20
	vasárterrel	d. e.	11 20
Füzes-Abony fele m. áll. v.-tól	reg.	4 42	
Füzes-Abony fele vasárterrel	reg.	5 —	
Óhat-Köcs—Poigar fele m. áll. v.-tól	d. u.	4 21	
Óhat-Köcs—Poigar fele vasárterrel	d. u.	4 31	
Derecske—Nagy-Léta fele	reg.	9 35	
Derecske—Nagy-Léta fele	d. u.	4 03	

Budapestre érkezik:

A reggel 9 ó. 01 p.-kor induló gy.-v.	d. u.	1 50
A déli 12 ó. 36 p.-kor induló sz.-v.	este	8 10
Az este 10 ó. 27 p.-kor induló sz.-v.	reg.	5 45
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor induló gy.-v.	este	9 40

Budapestről—Debreczenbe indul:

A d. e. 11 ó. 44 p.-kor érkező gy.-v.	reg.	6 50
A d. u. 3 ó. 36 p.-kor érkező sz.-v.	reg.	9 15
Az este 6 ó. 50 p.-kor érkező gy.-v.	d. u.	1 55
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v.	este	7 05
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v.		
P.-Ladányig gy.-v. átszállással	este	9 15

Debreczenbe érkezik:

Budapest fele gy.-v.	d. e.	11 41	
Budapest—Nagyvárad fele	d. u.	3 34	
Budapest—Nagyvárad fele gy.-v.	este	6 21	
Budapest—Nagyvárad fele	éjjel	2 36	
Budapest fele	reg.	7 46	
Kolozsvár—Nagyvárad fele	reg.	5 13	
M.-Sziget—Szatmár fele	reg.	7 51	
	d. u.	12 16	
	gy.-v.	d. u.	3 55
M.-Sziget—Szatmár fele	este	10 12	
Csak Szatmár	este	6 45	
(gyorsv.)	este	8 46	
Kassa—Miskolc fele	reg.	8 07	
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs fele déli	12 07		
Kassa—Miskolc fele	este	7 53	

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres **Hajdusági pedró** használata által. Egy doboz 40 fillér. Kapható Debreczenben **Toth Béla** gyógyszerárban, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznel H.-Szoboszlón.

Alig használt vetőgépek fel-tünő olcsó árban 15, 17, 19, 21 sorosok Zaladrill, Schuttlevonh és Umrath-fele, előnyös fizetési feltételekkel. Cseplőgépreszek, szíjkerékek, vasajtók, vasrácsok és kerítések Klein Jakabnál Piac-u. 26. Nagyüzem udvarán.

Ugyanott legmagasabb napi árban vesznek ócska vasat és minden femet.

Gyarmathy János mészáros
Dégenfeld-tér 9 sz. (Csapó-u. sarok.) Hus-
árak: I. rendű 50 kr. II. r. 44 kr. I. kgr.
rostélyos 5 szelvény. Friss és füstölt sertés-
hus napi folyó árnál 4 krral olcsóbban.
Vegyes hideg felvágott állandóan friss. Virsli
és szavaldó dbja 4 kr. Az üzlet reggel 6-tól
este 8-ig nyitva. Füzlet **Bethlen u. 29.** (sa-
ját ház.) Itt a husárak: I. r. 48 kr. itt is
mindenféle hentes cikkek kaphatók. **Vendég-
lősöknek megfelelő árendmény!**

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.

Önkéntes árverés.

Alólirott közhírré teszem, hogy Debreczenben a

Kossuth-u. 31 sz. házamat,

mely a debr. 3271 sz. telekjegyző-könyvben A I. 1 rend. és 3515 helyrajzi szám alatt van nevemen bekebelezve és a melynek területe udvaros kerttel 475 négyszögöl és évi jövedelme 2400 kor. f. é. **március hó 25-ik napján délelőtt 10 órakor** általam **Balogh Géza** debreczeni kir. közjegyzőnek Kossuth-u. 9 sz. a. lakásán levő iroda helyiségében megtartandó önkéntes árverésen eladom, ahova árverezni szándékozókát meghívom.

Meghívó.

A „Nádudvari Kölesönös Segélyző egyesület”

f. é. március hó 31-én, d. e. 11 órakor

AZ ÓVODA NAGYTERMÉBEN

rendkívüli közgyűlést

tart.

Tárgyak:

1. Jelentés a 3-ik évtársulat megalakulásáról.
  2. Igazgatóság és felügyelő bizottság lemondása.
  3. Igazgatóság és felügyelő bizottsági tagok választása.
  4. Választmányi tagok lemondása, újak választása.
  5. Indítványok.
- Nádudvar, 1901. márc. 17.

400 intelligens magyar szőlősgazda bizonyítványa igazolja, hogy a szőlők védelme a

PERONOSZPORA és az OIDIUM ellen

a leghatásosabb, a legegyszerűbb és a legolcsóbb a

Dr. ASCHENBRANDT-féle porok használatával.

A Dr. Aschenbrandt-féle „Bordói Por”

a peronoszpóra biztos és olcsó ellenszere, kitűnően tapad a levélre, nem pörköl.

A port a vízbe szitáljuk és kész az oldat. Az első permetezéshez egy hl. vízre kell 1¹/₂—2 kg., a második és harmadik permetezéshez 1¹/₂—2 kg. por. Az évi szükséglet egy kat. hold szőlőre 22—25 kg. A bordói por ára 5 kgos zsákban a. kg. 80 fill., 10 kgos zsákban a. kg. 80 fill., 50 kgos zsákban a. kg. 76 fill. Használata olcsóbb, biztosabb és kényelmesebb, mint a tiszta rézgálicé.

A Dr. Aschenbrandt-féle „Rézkénpor”

az oidiium biztos és olcsó ellenszere.

A port a fujtatókba öntjük és porozunk vele. A mustot nem bűdösíti: 1¹/₂-dal kevesebb fogy, mint a tiszta kénporból. A rézkénpor ára 5 kgos zsákban a. kg. 56 fill., 10 kgos zsákban a. kg. 56 fill., 50 kgos zsákban 52 fill. Háromszori porozáshoz az évi szükséglet a. kat. hold 12—15 kg.

Az árak Budapestben értendők. A vasutakon kedvezményes szállítási díjtétel. A porok elküldése vagy a pénz előleges beküldése vagy utánvétel ellenében történik.

A 400 szőlősgazda bizonyítványát és a porok használati utasítását tartalmazó füzetet szívesen megküldi, megrendeléseket elfogad és mindenről felvilágosítást ad a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V. Alkotmány u. 31 sz.

— Szőlővidékeken az eladásra megbízottak kerestetnek. —

Üzleti könyvek,

csinos kiállításban, erős kötésben, igen jutányosan kaphatók

Hoffmann és Kronovitz

könyvnyomdájában.